

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزادشده استان کردستان^۱

دکتر رفیق حسینی*

چکیده

هدف اصلی این تحقیق شناسایی تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان استان کردستان بود. به این منظور از بین زندانیانی که بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ آزادشده و در زندان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای گذرانده بودند، تعداد ۲۱۱ نفر به صورت تصادفی در بین انواع آموزش‌های گذرانده شده در زندان انتخاب شدند. با بررسی به‌عمد آمده از نمونه آماری مشخص شد که ۱۶٪ افراد توانسته بودند، در راستای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای گذرانده شده در زندان اشتغال بیابند که از این تعداد هم ۴۷٪ افراد به شغل قبل از زندان خود اشتغال یافته بودند یا اینکه آموزش‌هایی که در زندان دیده بودند در راستای شغل قبل از زندان آن‌ها بود. در مقابل از کل نمونه موردبررسی شغل فعلی معادل ۷۰٪ افراد با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای گذرانده شده در زندان تناسب نداشت. دیگر یافته‌ها نشان داد دوره‌های سرویس و نگهداری خودرو جوشکاری سپس دوره گچ کاری، رایانه کار درجه ۲ و ۱ و دامداری بیشترین میزان اشتغال را داشتند. از دیگر نتایج جالب تحقیق این بود که ۴۴٪ بین شغل قبل از زندان و بعد از آزادی از زندانشان تناسب وجود داشت، یعنی تقریباً نزدیک به نیمی از افراد در راستای شغل قبل از زندانشان دوباره اشتغال یافته بودند و در آخر اینکه ۱۸٪ در راستای شغل قبل از زندانشان آموزش دیده بودند و ۷۵٪ آموزش‌هایی گذرانده شده در زندان در راستای شغل قبل از زندانشان نبود.

با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می‌شود که برای هر زندانی هنگام ورود به زندان پرونده‌ای آموزشی تشکیل شود که در آن پرونده تمام مشخصات فردی زندانی و سوابق شغلی او در آن درج شده و با هدایت فرد به آموزش‌های در راستای شغل قبل از زندان فرد زمینه را برای اشتغال بیشتر زندانیان و کسب درآمد فراهم کنند.

واژگان کلیدی: اشتغال زندانیان، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، استان کردستان.

۱. این طرح با حمایت مالی اداره کل زندان‌های استان کردستان انجام شده است.

* استادیار گروه تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سنندج، سنندج، ایران.

مقدمه

سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور هر ساله اقدام به برگزاری دوره‌های مهارت‌شغلی و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برای زندانیان می‌کند تا پس از خروج از زندان با فراگرفتن مهارتی، زمینه لازم برای اشتغال آن‌ها فراهم شود. در نتیجه مسئله مهارت‌های شغلی و نوع آموزش‌هایی که **زندانیان** دریافت می‌کنند و همچنین تأثیر این مهارت‌ها بر میزان اشتغال **آن‌ها** موضوع بااهمیتی است که بایستی مورد توجه قرار بگیرد. **چراکه** تحقیقات قبلی نشان داده که اشتغال می‌تواند متغیر مهمی در پیشگیری و یا کاهش بازگشت به جرم باشد (پتی^۱ ۱۹۷۶؛ جنسن و جی گولد^۲ ۱۹۷۶؛ انگلندر^۳ ۱۹۸۳؛ هومان^۴ ۱۹۸۴؛ فاربنگتون^۵ و همکاران. ۱۹۸۶؛ ووتی^۶ ۱۹۹۱). براتوند و اسدالهی نیز بیان کرده‌اند که فرض ایجاد و درگیری ذهن با گستره‌ای از مشاغل که انسان‌ها را هنجارمند می‌نماید، در پیشگیری از بروز جرم در بزهکاران پیشتر اثبات شده است (به نقل از اسدالهی، محسنی تبریزی و براتوند، ۱۳۸۸: ۳۵۰). همچنین، داشتن شغل، الگوهای تعامل و رفتار روزانه را منظم می‌کند و منبع مهم کنترل اجتماعی غیررسمی مجرمین سابقه‌دار می‌شود (اوگن^۷، ۱۹۹۹). تحقیقات سامپسون، لوآب^۸ و هارر^۹ نشان داده است که داشتن شغل مشروع شانس بازگشت به تخطی بعد از آزادی از زندان را کاهش می‌دهد و تکرار جرم در میان کسانی با دستمزدهای بالاتر و مشاغل باکیفیت بالاتر احتمالاً کمتر است. یک کار خوب نه تنها وسیله‌ای برای بقای اولیه را فراهم می‌کند، بلکه عنصر کلیدی در بازسازی اعتماد به نفس^۹، دلبستگی به یک سبک زندگی متعارف^{۱۰} و احساس تعلق به اجتماع^{۱۱} را در فرد به وجود می‌آورد (به نقل از ویشر،

۱. Pati
۲. Jensen and Giegold
۳. Homant
۴. Farrington
۵. Votey
۶. Uggen
۷. Sampson and Laub
۸. Harer
۹. self-esteem
۱۰. attachment to a conventional lifestyle
۱۱. sense of belonging in the community

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزاد... ۹

وینترفیلد و کوگشال، ۲۰۰۵: ۲۹۵). ورود مجرمین سابقه‌دار به مشاغل باکیفیت بالا می‌تواند کنترل‌های اجتماعی را افزایش داده و انگیزه برای ارتکاب جرم و در نتیجه تغییر جذابیت نسبی فعالیت‌های قانونی و غیرقانونی را کاهش دهد (اوگن، ۱۹۹۹). تحقیقات انجام‌شده از سوی وزارت دادگستری راین وستفالن شمالی^۱ در کشور آلمان (۱۹۹۳) نشان داد زندانیانی که با موفقیت آموزش ندیده بودند و موفق به پیدا کردن شغل نشده بودند، ۸۰٪ بازگشت مجدد به جرم داشتند، در مقایسه با ۳۲٪ در میان کسانی که شغلی پیدا کرده بودند. نرخ ۸۰٪ در واقع بدتر از نرخ تکرار جنایات در میان زندانیانی که موفق به تکمیل آموزش نشده بودند (۷۵٪) بود. در نتیجه گفته‌شده که آموزش موفق در زندان لزوماً کاهش خطر ارتکاب جرائم جدید پس‌از آن را به دنبال نخواهد داشت. به‌خصوص در صورتی که فرصت‌هایی برای کاربرد تجارب و گواهینامه‌ها آموزش درون زندان در استخدام خارج از دیوار زندان به‌صورت کافی وجود نداشته باشد (به نقل از مک کال، ۱۹۹۸: ۱۸۸). گروه استخدام مجرمین اروپا در حال حاضر بین کار در زندان و فعالیت‌هایی که به‌طور مستقیم به بازار کار مرتبط هستند، تمایز قائل شده است. نمونه‌های متعددی از پروژه‌های در نظر گرفته شده توسط انجمن وجود دارد که در آن کارفرمایان به‌طور مستقیم در کار زندان درگیر هستند و یا اینکه زندانیان خودشان در خارج زندان برای آماده شدن برای کار بعد از آزادی کار می‌کنند. به‌عنوان مثال، ابتکار شرکت نفت فلات^۲ که زندانیان هلندی را برای سکوهای نفتی زمانی که آن‌ها آزاد شدند، آموزش می‌دهد. مثالی دیگر، شرکت راه‌آهن در لندن است که کارکنان خود را از صفوف زندانیان انتخاب و آموزش می‌دهد. بر اساس آمار برنامه اروپا به‌سوی^۳ ۲۰۰۰ این شرکت نود نفر را در دو سال استخدام کرده است. البته، نکته کلیدی این است که آموزش مجرمین باید مرتبط با نیازهای بازار کار روز باشد و باید این آموزش‌ها توسط خود مجرم با ارزش دیده شوند، در غیر این صورت ارزش محدودی خواهند داشت (همان منبع، ۱۸۸-۱۸۷). لینچ و یابول، با توجه به داده‌های یک مطالعه ملی، سه‌چهارم از زندانیان ایالتی گزارش کرده‌اند که آن‌ها کار قبل از زندانی شدن خود را نگاه داشته‌اند. وسترن و همکاران، هاگن و دینوویتزر نیز بیان کرده‌اند که با این وجود، داشتن سابقه کیفری نشان‌دهنده موانع قابل توجهی برای

۱. NorthrhineWestphalia

۲. offshore oil company

۳. Europe towards ۲۰۰۰

بسیاری از انواع اشتغال قانونی است و این موانع پس از یک دوره حبس طولانی مدت ترکیب شده‌اند. دوره‌های طولانی حبس می‌تواند ارتباطات اجتماعی را تضعیف کند و این مسئله منجر به این شود که فرصت‌های شغلی قانونی پس از آزادی کاهش یابند. دیگر موانعی که مجرمین سابقه‌دار، در پیدا کردن و حفظ شغل با آن روبه‌رو هستند شامل عدم وجود تجارب در کارهای تازه، کاهش مهارت‌های مربوط به کار و مشکلات انتقال^۱ هستند. اگرچه دوران حبس می‌تواند به‌عنوان فرصتی برای ایجاد مهارت‌ها و آماده شدن برای کاریابی در یک **کار آینده** در نظر گرفته شود، اما ادبیات مربوط به تحقیقات در این زمینه ترکیبی از حمایت‌های منفی برای اثربخشی برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در زندان فراهم کرده است (ویشر، وینترفیلد و کوگشال، ۲۰۰۵: ۲۹۶). برای مثال، ویلسون و همکارانش در فرا تحلیلی از ۳۳ برنامه تجربی و نیمه تجربی آموزش، حرفه و برنامه‌های کار دریافتند که شرکت‌کنندگان در این دسته از برنامه‌ها تنها کمی پایین‌تر از کسانی که در این برنامه شرکت نکرده بودند بازگشت به جرم داشتند (ویلسون و همکاران، ۲۰۰۰) که این مسئله می‌تواند نشان‌دهنده عدم اثربخشی این برنامه‌ها باشد.

به‌طورکلی، مداخلات اشتغال جامعه‌محور^۲ شامل ترکیبی از برخی از آمادگی‌های شغلی، آموزش شغلی و خدمات کاریابی که در بین دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ اجرا شده‌اند، به‌طور عمده با حمایت دولت‌ها بوده است. در ایالات متحده سابقه‌ای طولانی در این زمینه وجود دارد؛ به‌طوری‌که در سطح فدرال برنامه‌های اشتغال اجتماعی برای زندانیان سابقه‌دار، جوانان محروم و بزرگسالانی که سوابق محکومیت یا بازداشت داشته‌اند، بودجه خاصی اختصاص یافته است. وزارت کار ایالات متحده آمریکا برنامه‌های هدفمندی برای زندانیان سابق تحت قانون آموزش و توسعه نیروی انسانی سال ۱۹۶۲ تأمین منابع مالی کرده است. نتیجه آن تلاش‌های اولیه مطالعات در مورد بیمه عمر برای زندانیان سابق و پروژه تحقیقاتی کمک‌های انتقالی که اولین ارزیابی‌های تجربی عمده از برنامه‌های اشتغال اجتماعی برای زندانیان سابق به‌خوبی شناخته شده هستند. با این حال، نتایج تحقیقات، از ارزش این قبیل برنامه‌ها در کاهش بازگشت به جرم به‌وضوح حمایت نکرده‌اند. بعد از این برنامه‌ها می‌توان مجموعه‌ای از برنامه‌های آموزش کار در سطح فدرال از جمله قانون آموزش و استخدام جامع (۱۹۷۳)، قانون مشارکت

۱. transportation difficulties

۲. community-based employment interventions

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزاد... ۱۱

کارآموزی شغلی (۱۹۸۳) و قانون سرمایه‌گذاری روی نیروی کار (۱۹۹۸) نام برد (به نقل از ویشر، وینترفیلد و کوگشال، ۲۰۰۵: ۲۹۶). همچنین، وزارت کار برنامه‌ای تحت عنوان آماده برای کار،^۱ ابتکار عملی آزمایشی اجتماعی، معنوی و تجاری برای افزایش اشتغال مجرمین سابق در ۱۸ شهر آمریکا ایجاد کرد. متأسفانه، نتیجه‌گیری محققان از ارزیابی برنامه‌ها به‌طور عمومی ناامیدکننده بود (همان منبع، ۲۹۷). با این حال، نتایج تحقیقات از ارزش این قبیل برنامه‌ها در کاهش بازگشت به جرم به‌وضوح حمایت نکرده‌اند. در مطالعه‌ای روی ۴۳۲ زندانی که برای برنامه ثبت‌نام کرده و در ۴ گروه قرار گرفتند. گروه اول، هفته‌ای ۶۰ دلار و خدمات شغل یابی به مدت ۱ سال پس از آزادی دریافت کرده بودند، گروه دوم فقط درآمد، گروه سوم خدمات شغل یابی دریافت کرده بودند و گروه چهارم هیچ خدماتی دریافت نکرده بودند. یک سال پس از دستگیری، کاهش ۲۷٪ در بازگشت به جرم برای آن دسته از افراد کمک‌های مالی دریافت کرده بودند، وجود داشت، اما هیچ تأثیری آشکاری با توجه به خدمات شغل یابی وجود نداشت (مالار و تورنتون، ۱۹۷۸). همچنین یافته‌های مطالعه‌ای نشان داد که ظرف ۳ سال بعد از آزادی از اداره زندان‌های فدرال، ۴۰٫۸٪ از زندانیان سابق دستگیر شده بودند و یا آزادی مشروط خود را لغو کرده بودند. نرخ تکرار جنایات در سال اول بازگشت به جامعه بالاترین بود و ۱۱٫۳٪ از زندانیان آزادشده در ۶ ماه اول بازگشت به جرم داشتند و ۲۰٫۳٪ در سال اول پس از آزادی از زندان بازگشت به جرم داشتند (هارر، ۱۹۹۴).

در کشورمان نیز نتایج تحقیق اسدالهی، محسنی تبریزی و براتوند (۱۳۸۸) نشان داد که تشویق و ایجاد تسهیلات برای اخذ مدارک و تخصص‌های آموزش‌شده و مراکز فنی - حرفه‌ای در دوران حبس به دلیل رابطه قوی با سطح اشتغال‌زایی و پیشگیری از بروز جرم در زندانیان زن، مفید است. همچنین ۴۸٪ از زنان آزادشده تحت پوشش خدمات و تسهیلات مرکز قرار گرفته، ۴۲٪ دارای مدارک فنی حرفه‌ای و سطح اشتغال‌زایی ۶۲٪ بوده است. همچنین شاه بهرامی، پیشگاهی فرد، زال پور و بختیاری (۱۳۸۹) دریافتند که کمک‌های مادی، برگزاری کلاس‌های آموزشی، ارائه خدمات مشاوره‌ای، ایجاد اشتغال و ارائه خدمات درمانی به زنان سرپرست خانوار در پیشگیری از ارتکاب جرم توسط زنان سرپرست خانوار تأثیر داشت. شاهبوندی، رئیسی وانانی و سلطانی (۱۳۸۹) نیز دریافتند که بین فقر، بیکاری با نوع جرم رابطه معنی‌دار است. تحقیق تقوایی، ضرابی و مغانی رحیمی (۱۳۸۹) نیز نشان داد که بین ارتکاب جرم و کیفیت محیط مسکونی

۱. Ready & Work

رابطه معنی‌داری وجود دارد. یافته‌های ملکمیان و شریفیان (۱۳۸۸) نیز نشان از تأثیر پایگاه اجتماعی اقتصادی در به زندان افتادن زنان دارد. نتایج تحقیق صادقی، شقاقی شهری و اصغرپور (۱۳۸۴) نیز نشان داد که متغیر نرخ بیکاری از جمله متغیرهای مهم و تأثیرگذار بر جرم در کشور بوده است. نتایج تحقیقات بالا نشان از تأثیر درآمد و عامل کسب درآمد یعنی اشتغال افراد در ارتکاب به جرم و زندانی شدن دارند، در نتیجه اشتغال زندانیان به شغل و کسب درآمد می‌تواند هم عامل عدم ارتکاب جرم و هم مانع بازگشت زندانیان به زندان شود.

در آخر اینکه در کشورمان، در زمینه تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و میزان تأثیر این آموزش‌ها بر اشتغال زندانیان مطالعات کافی صورت نگرفته و این تحقیق می‌تواند خلأ موجود در این بخش از تحقیقات مربوط به زندانیان را تا اندازه‌ای پر کند و میزان تأثیر این آموزش‌ها و اثربخشی آن‌ها را مورد ارزیابی قرار دهد. در نتیجه این تحقیق به دنبال این خواهد بود که تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در اشتغال زندانیان آزاد شده در استان کردستان را شناسایی کند و کل این تحقیق این هدف را دنبال می‌کند.

روش‌شناسی پژوهش

در این تحقیق نیز چون آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در زندان انجام گرفته‌اند و بعدها زندانیان آزاد شده‌اند و ما به دنبال تأثیر این آموزش‌ها بر میزان اشتغال آن‌ها هستیم، در نتیجه این پژوهش برحسب هدف، در رده تحقیقات کاربردی و برحسب نحوه گردآوری داده‌ها، در رده تحقیقات پس‌رویدادی است؛ چراکه علت از پیش رخ داده است و مطالعه در حال حاضر از طریق اثری که بر متغیری دیگر گذارده و برجا مانده است، امکان‌پذیر است.

جامعه پژوهش کل جمعیت زندانیان آزاد شده از مهر ۱۳۸۶ تا مهر ۱۳۹۲ در زندان‌های استان کردستان بود که به دلیل محرمانه بودن در اختیار محقق قرار داده نشد. در این تحقیق از روش نمونه‌گیری تصادفی در دسترس و با کمک کارشناسان مرکز مراقبت بعد از خروج زندان استان کردستان تعداد ۲۱۱ نفر از زندانیانی که ۶ ماه از آزادی آن‌ها گذشته بود انتخاب شدند.

برای گردآوری اطلاعات لازم برای پاسخ دادن به پرسش‌های تحقیق از چک‌لیست استفاده شد. بخش اول چک‌لیست اطلاعات جمعیت شناختی پاسخگویان از جمله جنسیت، سن، وضعیت تأهل، تحصیلات، نوع جرم و محل زندان و سپس اطلاعات مربوط به دوره‌های گذرانده شده و نوع اشتغال فعلی بود. البته منبع گردآوری داده‌ها در

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزاد... ۱۳

مرحله اول، پرونده زندانیان بود اما از طریق حضور در محل کار، منزل و یا تماس تلفنی با افراد سایر اطلاعات استخراج شد.

یافته‌ها

مطابق نتایج به دست آمده ۵۶ نفر، یعنی ۲۶٪، از پاسخگویان کمتر از ۳۰ سال سن داشتند، ۸۴ نفر معادل ۳۹٪ بین ۳۱ تا ۴۰ سال، ۵۳ نفر معادل ۲۵٪ بین ۴۱ تا ۵۰ و ۱۸ نفر معادل ۹٪ بین ۵۱ تا ۶۱ سال سن داشتند. از نظر تحصیلات ۹۵٪ افراد دارای مدرک پایین‌تر از دیپلم و تنها ۵٪ افراد دارای مدرک دانشگاهی داشتند. بیشترین افراد با جرم حمل، نگهداری و قاچاق مشروبات الکلی دستگیر شده بودند و در رتبه دوم سرقت بیشترین فراوانی را داشت و در رتبه سوم نیز قتل و مشارکت در قتل و نزاع دسته‌جمعی منجر به قتل قرار داشت. از کل نمونه مورد بررسی ۱۱۰ نفر در زندانی مرکزی سنندج، ۱۲ نفر در زندان کامیاران، ۳۵ نفر در سقز، ۷ نفر در بازداشتگاه موقت، ۱۹ نفر بیجار، ۱۶ نفر مریوان، ۱۰ نفر قروه و ۲ نفر در کانون زندانی بودند.

بر اساس نتایج ۵۲٪ از نمونه آماری موفق به اخذ تسهیلات وام بعد از آزادی از زندان شد بودند و در مقابل ۴۸٪ موفق به اخذ تسهیلات وام نشده بودند. از کسانی که موفق به اخذ تسهیلات شده بودند، ۱۵ نفر زیر ۵ میلیون تومان، ۳۳ نفر توانسته بودند معادل ۸ میلیون، ۳٪ ده میلیون به بالا تسهیلات دریافت کنند.

همچنین ۱۱۰ نفر معادل ۵۲٪ کمتر از ۵۰۰ تومان، ۵۰ نفر معادل ۲۴٪ بین ۵۰۱ تا ۷۵۰ تومان، ۴۲ نفر معادل ۲۰٪ بین ۷۵۱ تا ۱ میلیون تومان و ۹ نفر معادل ۴٪ بیش از ۱ میلیون درآمد داشتند.

بالاخره از کل نمونه مورد بررسی ۲۲ نفر در سال ۸۷، تعداد ۲۱ نفر در سال ۸۸، تعداد ۴۹ نفر در سال ۸۹، تعداد ۶۸ نفر در سال ۹۰، تعداد ۴۴ نفر در سال ۹۱ و تعداد ۷ نفر در سال ۱۳۹۲ آموزش دیده بودند.

سؤال ۱. آیا آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در اشتغال زندانیان آزاد شده تأثیر داشته است؟ از کل ۲۱۱ نفر مورد بررسی تنها ۳۴ نفر معادل ۱۶٪ در راستای آموزش‌های فنی و حرفه‌ای گذرانده شده در زندان اشتغال یافته بودند که از این ۳۴ نفر هم ۱۴ نفر به شغل قبل از زندان خود اشتغال داشتند یا اینکه آموزش‌هایی که در زندان دیده بودند در راستای شغل قبل از زندان آن‌ها بود. از ۸ نفری که دوره جوشکاری دیده بودند و

توانسته بودند اشتغال یابند ۲ نفر قبل از زندان شغلشان جوشکاری یا شاگرد جوشکار بودند و از ۱۳ نفری که دوره سرویس و نگهداری خودرو گذرانده و اشتغال یافته بودند، ۵ نفر قبل از زندان رفتن، شغلشان مکانیکی و یا شاگرد مکانیک و یا تعویض‌روغنی بود. ۱۴۶ نفر معادل ۷۰٪ در مشاغلی نامتناسب با آموزش‌های گذرانده شده اشتغال یافته بودند و ۲۲ نفر معادل ۱۰٪ هم بیکار بودند و ۹ نفر معادل ۴٪ هم در حال حاضر در زندان بودند.

سؤال ۲. کدام دسته از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای بیشترین میزان اشتغال در زندانیان آزادشده داشته‌اند؟

از ۵۶ نفری که دوره سرویس و نگهداری خودرو در زندان دیده بودند ۱۳ نفر توانسته بودند اشتغال یابند و ۳ نفر هم نتوانسته بودند شغلی در راستای آموزش‌هایی که دیده بودند، پیدا کنند. از این ۱۳ نفر هم ۵ نفر قبل از زندان در مشاغل سرویس و نگهداری خودرو زمینه‌های وابسته شاغل بودند در نتیجه تنها ۸ نفر از افرادی که دوره سرویس و نگهداری گذرانده بودند، مشاغل قبل از زندانشان نبوده و توانسته بودند اشتغال یابند.

در رتبه دوم جوشکاری قرار داشت و از کل ۳۱ نفری که دوره جوشکاری دیده بودند تنها ۸ نفر در این زمینه اشتغال یافته بودند که از این تعداد هم ۲ نفر قبل از زندان در شغل جوشکاری و یا شاگرد جوشکار شاغل بودند و ۲۳ نفر هم نتوانسته بودند در راستای جوشکاری شغلی پیدا کنند.

دوره گچ کاری، رایانه کار درجه ۲ و ۱، دامداری، خیاطی هر کدام با ۲ نفر شاغل بعد از سرویس و نگهداری و جوشکاری، بیشترین میزان اشتغال را داشتند.

کسانی که دوره پرورش بز مرخز، کلاش و گیوه‌بافی، پرورش قارچ و نقاشی روی سفال آموزش دیده بودند، هیچکدام نتوانسته بودند در راستای آموزش‌های گذرانده شده اشتغال یابند.

سؤال ۳. آیا بین وام و تسهیلات گرفته شده با شغل دایر شده بعد از زندان تناسب وجود دارد؟

از ۲۱۱ نفر مورد بررسی، ۱۱۳ نفر توانسته بودند بعد از زندان تسهیلات و وام دریافت کنند. از این ۱۱۳ نفری که توانسته بودند تسهیلات وام دریافت کنند، ۷۰ نفر معادل ۶۲٪ بین نوع تسهیلات اخذشده با شغل فعلی دایر شده بعد از زندان تناسبی وجود نداشت و تنها ۳۲ نفر معادل ۲۸٪ نوع تسهیلات اخذشده با شغلی فعلی‌شان تناسب

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزاد... ۱۵
داشت و ۱۱ نفر معادل ۱۰٪ با اینکه تسهیلات دریافت کرده بودند اما بیکار یا زندانی یا خارج از کشور بودند.

سؤال ۴. آیا بین تسهیلات گرفته‌شده و گواهینامه اخذشده از سوی سازمان تناسب وجود دارد؟

از ۱۱۰ نفری که تسهیلات دریافت کرده بودند، ۹۹ نفر یعنی ۹۰٪ نوع تسهیلات گرفته شده با گواهینامه اخذشده در زندان و یا سازمان‌های مرتبط تناسب داشت و ۱۱ نفر معادل ۱۰٪ تسهیلات اخذشده از سوی آن‌ها با گواهینامه گرفته شده تناسب نداشت.

سؤال ۵: آیا بین شغل قبل از زندان و شغل بعد از زندان تناسب وجود دارد؟
یکی دیگر از سؤالات تحقیق این بود که آیا بین شغل قبل و بعد از زندان افراد تناسب وجود دارد؟ در بررسی به عمل آمده ۹۳ نفر معادل ۴۴٪ بین شغل قبل از زندان و بعد از آزادی از زندانشان تناسب وجود داشت، یعنی تقریباً نزدیک به نیمی از افراد در راستای شغل قبل از زندانشان دوباره اشتغال یافته بودند و ۴۰٪ بین شغل قبلی و بعد از زندانشان تناسبی وجود نداشت و یا شغل خود را تغییر داده بودند. ۴٪ زندانی بودند و ۸/۵٪ بیکار و تقریباً ۳٪ هم بعد از بیکاری توانسته بودند شغلی پیدا کنند و ۲ نفر هم قبل از زندان و بعد از آزادی بیکار بودند و ۱ نفر هم دانش‌آموز بود که در هنگام تحقیق بیکار و همچنین ۱ نفر در حال حاضر در خارج از کشور بود.

سؤال ۶. آیا گواهینامه اخذشده از سوی سازمان در زندان در راستای شغل قبل از زندان فرد است؟

یکی دیگر از سؤالات این بود که آیا گواهینامه اخذشده افراد در زندان در راستای شغل قبل از زندان افراد بوده است؟ با بررسی به عمل آمده مشخص شد که ۳۸ نفر معادل ۱۸٪ در راستای شغل قبل از زندانشان آموزش دیده بودند و ۱۵۷ نفر معادل ۷۵٪ آموزش‌های گذارنده شده در زندان در راستای شغل قبل از زندانشان نبوده است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی این تحقیق تعیین تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان استان کردستان بود. به این منظور از بین زندانیانی که بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ آزاد شده بودند و در زندان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای گذرانده بودند، تعداد ۲۱۱ نفر به صورت تصادفی در بین انواع آموزش‌های گذرانده شده در زندان انتخاب شدند و

از طریق پرسشنامه‌های محقق ساخته اطلاعات موردنیاز در مورد این افراد به دست آمده آمد.

یافته‌های تحقیق نشان داد که درصد بسیار کمی از افراد توانسته بودند از طریق آموزش‌های دیده شده در زندان اشتغال یابند. البته انتظار اینکه آموزش‌های ارائه شده بتواند به خودی خود منجر به اشتغال شود، تصور نادرستی است. در واقع اشتغال به متغیرهای بسیاری وابسته است و سهم هر کدام از این متغیرها به خوبی معلوم نیست. برای مثال وسترن و همکاران، هاگن و دینوویتزر نیز بیان کرده‌اند که با این وجود، داشتن سابقه کیفری نشان‌دهنده موانع قابل توجهی برای بسیاری از انواع اشتغال قانونی است و این موانع پس از یک دوره حبس طولانی مدت ترکیب شده‌اند. دوره‌های طولانی حبس می‌تواند ارتباطات اجتماعی را تضعیف کند و این مسئله منجر به این شود که فرصت‌های شغلی قانونی پس از آزادی کاهش یابند. دیگر موانعی که مجرمین سابقه دار، در پیدا کردن و حفظ شغل با آن روبه‌رو هستند شامل عدم وجود تجارب در کارهای تازه، کاهش مهارت‌های مربوط به کار و مشکلات تبعید هستند. اگرچه دوران حبس می‌تواند به‌عنوان فرصتی برای ایجاد مهارت‌ها و آماده شدن برای کارایی در کار در آینده افراد در نظر گرفته شود، اما پیشینه تحقیقات در این زمینه از اثربخشی برنامه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای در زندان حمایت نمی‌کند (ویشر، ویترفیلد و کوگشال، ۲۰۰۵: ۲۹۶). در این زمینه، بهترین منابع مطالعاتی در مورد افرادی که تحت نظارت تعلیقی / آزادی مشروط^۱ بوده‌اند، پیمایشی است از برنامه تعلیقی توسط مایر و می (۱۹۹۷) دریافتند که تنها ۲۱٪ از ۱۲۱۳ نفر تحت نظارت خدمات دوره نظارت تعلیقی / آزادی مشروط، مشغول به کار بودند. اخیراً، آمار جمع‌آوری شده توسط انجمن مسئولین تعلیق مراقبتی^۲ از گزارش‌های قبلی نشان داد که نسبت مشابهی، ۲۶٪ در اشتغال هستند (ACOP، ۲۰۰۰، به نقل از مت کالف^۳ و همکاران، ۲۰۰۱: ۱۱). همچنین پژوهشگران شرایط کلیدی موفقیت‌آمیز برنامه‌های استخدامی پس از آزادی را متعدد و گوناگون بیان کرده‌اند. برای مثال برزویکی^۴ (۲۰۰۵) بعضی از این شرایط را داشتن ارتباط با شبکه‌های بازار کار، اصلاح روش‌های استخدام و رویه‌های کارایی در راستای

۱. The supervision of probation

۲. Association of Chief Officers of Probation (ACOP)

۳. Metcalf

۴. Borzycki

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزاد... ۱۷

نیازهای بازار کار، ارائه مشوق‌هایی به کارفرمایان، اطلاعات در مورد فرصت‌های شغلی، آموزش شغلی مناسب، فرصت‌هایی مناسب کار برای مجرمان آزادشده، مهارت‌های حفظ شغل، کمک به مجرمان در افشای مناسب پیشینه کیفری و حمایت پیگیرانه بلندمدت بیان کرده است. در نتیجه با توجه به این یافته و به‌طور خاص در استان کردستان با داشتن مشخصات اقتصادی و متغیرهای تأثیرگذار بر اشتغال و بالا بودن نرخ بیکاری، پیدا کردن شغل برای افراد بدون سابقه زندانی و با مدارک دانشگاهی کاری بس دشوار است چه برسد به افراد زندانی سابقه‌دار که در این تحقیق ۹۵٪ نمونه مورد بررسی فاقد مدارک دانشگاهی هم بودند. بر اساس اطلاعات منتشر شده از مرکز آمار که براساس نتایج طرح آمارگیری نیروی کار زمستان ۱۳۹۲ به‌دست آمده استان کردستان با نرخ بیکاری ۱۵/۸٪ از بالاترین میزان بیکاری در بین استان‌های کشور برخوردار بود (مرکز آمار، ۱۳۹۳).

همچنین، شواهد و مدارک نشان می‌دهد که در این زمینه شغل قبلی افراد، میزان کیفیت آموزش‌های ارائه‌شده در زندان، تقاضای بازار کار برای مشاغل، حمایت‌های اجتماعی و نگرش و تصور افراد از شغل می‌تواند در اشتغال آن‌ها تأثیرگذار باشد. در نتیجه رسیدن به یک نتیجه قطعی و منطقی که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در اشتغال زندانیان تأثیر نداشته است کاری سخت است و امکان اشتباه وجود دارد.

از دیگر سؤالات تحقیق بررسی تفاوت بین انواع آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و میزان اشتغال بود. به این معنی که کدام دسته از آموزش‌ها کارآمدتر بودند. یافته‌های تحقیق نشان داد که دوره سرویس و نگهداری خودرو جوشکاری سپس دوره گچ کاری، رایانه کار درجه ۲ و ۱ و دامداری تا اندازه‌ای موفق‌تر عمل کرده و توانسته بودند پس از آزادی در راستای آموزش‌های گذارنده شده بیشترین میزان اشتغال را بیابند؛ اما کسانی که دوره پرورش بز مرخز، کلاش و گیوه‌بافی، پرورش قارچ و نقاشی روی سفال آموزش دیده بودند، هیچ‌کدام نتوانسته بودند در راستای آموزش‌های گذرانده شده اشتغال یابند. در بررسی به‌عمد آمده این مسئله مشخص می‌شود که آموزش‌های فنی در مقایسه با آموزش هنرهای سنتی تقریباً می‌توان گفت که اشتغال بیشتر باشد. در این زمینه آمار مرکز مراقبت بعد از خروج زندانیان استان لرستان در سال‌های ۸۸ و ۸۹ نشان می‌دهد که از مجموع ۱۹۵ فرصت شغلی ایجادشده در این دو سال، تنها چهار مددجو با مدرک مشبک‌کاری و یا معرق‌کاری طرح شغل خود را مطرح کرده‌اند که پس از گذشت مدتی تغییر شغل داده و به کار دیگری مشغول شده بودند (رازانی، ۱۳۹۰).

در نتیجه آموزش هنرهای سنتی کمتر می‌تواند بر اشتغال افراد بعد از آزادی از زندان

تأثیر بگذارند و تقاضای بازار کار نیز برای این رشته‌ها کمتر است. در نتیجه احتمال اینکه کسی با گذراندن این آموزش‌ها در زندان بتواند شغلی بیابد، کمتر است، مگر اینکه این آموزش‌ها در راستای شغل قبل از زندان فرد بوده باشد.

از دیگر مواردی که محقق به دنبال یافتن پاسخ بود، بررسی این مسئله بود که افرادی که موفق به اخذ تسهیلات شده بودند آیا از این تسهیلات برای ایجاد شغل در راستای گواهینامه‌ای که تسهیلات را به خاطر آن دریافت کرده‌اند، استفاده کرده‌اند؟ در بررسی به‌عمد آمده از کسانی که بعد از آزادی از زندان توانسته بودند تسهیلات وام دریافت کنند بیش از نیمی از افرادی که تسهیلات دریافت کرده بودند از این تسهیلات در راستای گواهینامه‌های اخذ شده استفاده نکرده بودند و تنها گواهینامه اخذ شده بهانه‌ای برای دریافت تسهیلات بوده است و از این تسهیلات افراد برای امور دیگری استفاده کرده بودند.

از دیگر نتایج جالب تحقیق این بود که در نزدیک به نیمی از افراد بین شغل قبل از زندان و بعد از آزادی از زندانشان تناسب وجود داشت، یعنی تقریباً نزدیک به نیمی از افراد در راستای شغل قبل از زندانشان دوباره اشتغال یافته بودند. با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می‌شود که برای هر زندانی هنگام ورود به زندان پرونده‌ای آموزشی تشکیل شود که در آن پرونده تمام مشخصات فردی زندانی شامل سوابق شغلی او در آن درج شده و با هدایت فرد به آموزش‌های در راستای شغل قبل از زندان فرد زمینه را برای اشتغال بیشتر زندانیان و کسب درآمد فراهم نمایید. یکی دیگر از اقداماتی که برای زندانیان بایستی صورت بگیرد سنجش علایق شغلی زندانیان با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد رغبت شغلی مانند پرسشنامه رغبت سنج تحصیلی شغلی هالند و پرسشنامه رغبت شغلی استرانگ و همچنین مصاحبه برای بررسی مهارت‌ها و توانایی‌های شغلی برای هدایت افراد به مشاغل مناسب است.

تشکیل سیستمی برای ثبت و نگهداری تمامی اطلاعات مرتبط با دوره‌های آموزشی برگزار شده در هر زندان و تدوین فرم‌هایی برای ضبط دقیق اطلاعات مربوط به دوره و افراد شرکت‌کننده در دوره‌ها نیز یکی دیگر از راهکارهای پیشنهادی است. این سیستم می‌تواند شامل اطلاعات تفصیلی و کاملی از تمامی اقداماتی باشد که در زندان برای آموزش زندانیان صورت می‌گیرد. در این راستا تمامی اقدامات مرتبط با دوره‌های آموزش شغلی شامل اطلاعات مربوط به دوره، فرآیند ثبت‌نام، گواهینامه‌های اخذ شده برای هر زندانی در قالب پرونده‌ای مستند و مکتوب، بایگانی شود.

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزاد... ۱۹

تشکیل و راه‌اندازی بخشی مستقل تحت عنوان آموزش» که در این بخش تمامی پرونده‌ها، مدارک و اطلاعات موردنیاز دوره‌های آموزشی در آن بایگانی شده و این اطلاعات به صورت منظم و سیستماتیک در اختیار مسئولان و محققان قرار بگیرد. بر اساس تجربه محقق در این زمینه هیچ‌کدام از زندان‌های استان دارای اطلاعات دسته‌بندی شده و منظمی در مورد آموزش‌های داده شده به زندانیان و دوره‌های برگزار شده و افراد شرکت‌کننده در هر دوره نبودند و محقق در این راستا با مشکلات و موانع عدیده‌ای روبه‌رو شد. یکی از وظایف بخش آموزش بایستی بررسی عرضه و تقاضای نیروی کار در بخش‌های مختلف اقتصادی استان باشد و با استفاده از متخصصان در این زمینه بتواند تصویر روشن‌تری از بازار کار در استان داشته و ضمن این آگاهی با برنامه‌ریزی نسبت به برگزاری دوره‌های آموزش شغلی مناسب اقدام کند.

تشکیل هسته‌های مشاغل زندانیان در داخل زندان از دیگر راهکارهای پیشنهادی برای آموزش و سپس به اشتراک گذاشتن تجربیات بین زندانیان و رفع موانع اشتغال زندانیان است. در این زمینه می‌توان نقش این هسته‌ها را در به اشتراک گذاشتن دانش و تجربیات بسیار مفید ارزیابی کرد و ماحصل و نتیجه این انتقال تجربیات به صورت دانش ضمنی در اختیار اعضای هر هسته قرار گیرد. بر این اساس، هسته‌های اصلی برای مثال هسته مشاغل صنعتی، هسته مشاغل کشاورزی و دامداری، هسته اصناف و دیگر هسته‌ها باشد. وظیفه این هسته‌ها عضوگیری و همچنین آموزش هم‌تایان است؛ یعنی می‌توان از نیروهای با سابقه و ماهر که خود دارای مدارک فنی و حرفه‌ای هستند به عنوان مربی استفاده کرد و زمینه را برای آموزش به زندانی فراهم کرد.

از دیگر پیشنهادها تحقیق می‌توان به تخصصی کردن آن دسته از آموزش‌های شغلی اشاره داشت که توانایی اشتغال بالایی را دارند. بر این اساس که بایستی بین پر کردن اوقات فراغت زندانیان و سرگرمی با کسب مهارت برای اشتغال بعد از خروج از زندان تفاوت قائل شد. به این معنی که می‌توان قسمتی از وقت زندانی را با آموزش‌های هنری پر کرد که این آموزش‌ها تأثیر کمی در اشتغال دارند، اما تأکید اصلی بر آموزش‌های شغلی هم‌گروه باشد؛ یعنی زندانی در دسته‌ای از مشاغل که براساس نظر مشاور شغلی و همچنین پرسشنامه اجرا شده و مصاحبه صورت گرفته شده در راستای شغل قبلی و همچنین علاقه و رغبت زندانی، آموزش ببیند.

برنامه‌ریزی آموزشی دوره‌های شغلی نیز از نکاتی است که بایستی مورد توجه جدی قرار بگیرد. انتخاب دوره‌های مناسب، محتوی، وسایل و ابزار، امکانات لازم، نیروی انسانی متخصص، ارزشیابی درست می‌تواند به یادگیری عمیق و کسب مهارت و

در نتیجه اشتغال کمک کند. در نتیجه بخش آموزش بایستی با برنامه‌ریزی درست زمینه‌ای را فراهم سازد تا زندانی به کسب مهارت و توانایی دست یابد و فردی حرفه‌ای و متخصص در آن زمینه شود. در این راستا می‌توان به اقدامات زیر اشاره داشت:

۱. شناسایی و غربالگری مهارت‌ها و توانایی‌های شغلی افراد به هنگام ورود به زندان از طریق سوابق شغلی، پرسشنامه‌های سنجش رغبت شغلی و مصاحبه‌های شغلی؛
۲. تصمیم‌گیری در مورد برگزاری دوره‌های آموزشی متناسب با افراد؛
۳. هدایت افراد به دوره‌های مناسب؛
۴. خدمات تعقیبی شامل ارائه خدمات پشتیبانی و بیمه بیکاری و سپس کمک به شغل یابی افراد. با توجه به اینکه اشتغال به‌خودی‌خود وابسته به آموزش شغلی نیست و عوامل بسیاری در اشتغال تأثیرگذار هستند در نتیجه پیشنهاد می‌شود که زمینه‌ای فراهم شود تا ضمن انعقاد تفاهم‌نامه‌هایی با بخش صنعت، از شرکت‌های و کارخانه‌های حاضر در استان مذاکراتی صورت بگیرد تا با شناسایی افراد مناسب زمینه اشتغال این افراد در شرکت‌ها و سازمان‌هایشان را فراهم کنند. در همین راستا می‌توان با تدوین طرحی از سوی اداره زندان به مجلس شورای اسلامی زمینه را برای ایجاد معافیت‌های مالیاتی برای آن دسته از سازمان‌ها و شرکت‌هایی که زمینه اشتغال زندانیان را فراهم می‌سازند، به وجود آورد. در این طرح پیشنهادی حتی می‌توان به سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی این اجازه را داد که خودشان به شناسایی افراد و برنامه‌ریزی برای دوره‌های آموزشی موردنیاز اقدام کرده و خودشان مستقیماً در آموزش نیروی انسانی لازم سهم باشند. در این طرح پیشنهادی بایستی موضوع بیمه بیکاری زندانیان را مطرح کرد. به‌طوری‌که زندانیان حداقل برای ۶ ماه بعد از آزادی از زندان بتوانند بیمه بیکاری دریافت کنند و از این طریق در این زمان ۶ ماهه بتوانند با کمک مرکز مراقبت بعد از خروج از زندان زمینه اشتغال خود را فراهم کنند.

تدوین طرح‌های تعقیبی در بخش مراقبت بعد از خروج از زندان می‌تواند از دیگر اقداماتی باشد که صورت بگیرد. در این زمینه بایستی زمینه‌ای فراهم شود تا با پیگیری وضعیت اشتغال افراد، این مرکز بتواند خدمات مراقبتی خود را گسترش دهد و هرچند وقت یک‌بار وضعیت شغلی افراد را بررسی کند.

از دیگر اقداماتی که بایستی صورت بگیرد بحث تناسب بین تسهیلات داده‌شده با دوره‌های آموزشی و سابقه شغلی افراد باشد. در این تحقیق مشخص شد که بسیاری از افراد به مشاغل قبل از زندان خود برگشته بودند. در نتیجه تسهیلات در نظر گرفته شده بایستی در مسیری قرار بگیرد که فرد با استفاده از آن تسهیلات زمینه برای ایجاد اشتغال خود را فراهم کند و فقط با در دست داشتن گواهینامه به فرد تسهیلات تعلق نگیرد.

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزاد... ۲۱

بلکه این تسهیلات در راستای شغل قبل از زندان و گواهینامه‌ای که در راستای شغل قبل از زندان باشد تعلق بگیرد.

منابع

- اسداللهی، ع؛ محسنی تبریزی، ع و براتوند، م. (۱۳۸۸). نقش مرکز مراقبت بعد از خروج در اشتغال‌زایی زنان زندانی خوزستان. *رفاه اجتماعی*، ۹(۳۴): ۳۴۹-۳۵۵.
- تقوایی، م؛ ضرابی، ا و مغانی رحیمی، ب. (۱۳۸۹). بررسی عوامل مؤثر بر میزان جرم در مناطق مختلف شهر شیراز. *فصل‌نامه علوم اجتماعی*، ۱(۴۸): ۴۱-۴۸.
- دلاور، ع. (۱۳۸۵). *مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی*. تهران: رشد.
- رازانی، م. (۱۳۹۰). ضرورت بازنگری در آموزش مهارت‌های شغلی در زندان‌ها. *ماه‌نامه اصلاح و تربیت*، ۱۰۷ (پیاپی ۱۹۲).
- شاه بهرامی، ف؛ پیشگاهی فرد، ز؛ زال پور، ک و بختیاری، ت. (۱۳۸۹). تأثیر فعالیت‌های سازمان‌های مردم‌نهاد بر پیشگیری از ارتکاب جرم زنان سرپرست خانوار (پیشگیری از جرم). *مطالعات مدیریت انتظامی*، ۵(۳): ۵۰۴-۵۱۸.
- شاهینودی، ا؛ رئیسی وانانی، ر و سلطانی، م. (۱۳۸۹). بررسی عوامل مؤثر بر ارتکاب نوع جرم زنان در شهر اصفهان. *نظم و امنیت انتظامی*، ۳(۱): ۷۹-۱۰۷.
- صادقی، ح؛ شقاقی شهری و اصغرپور، ح. (۱۳۸۴). تحلیل عوامل اقتصادی اثرگذار بر جرم در ایران. *تحقیقات اقتصادی*، ۶۸، ۶۳-۹۰.
- مرکز آمار ایران. (۱۳۹۳). *شاخص‌های کلیدی استان‌ها*.
<http://www.amar.org.ir/Default.aspx?tabid=۱۸۳۸>
- ملکمیان، ل و شریفیان، س. (۱۳۸۸). بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر جرم در زندان زندانی. *پژوهش اجتماعی*، ۲(۵): ۱۴۳-۱۶۹.
- Borzycki, M. (۲۰۰۵). Interventions for prisoners returning to the community: a report prepared by the Australian Institute of Criminology for the Community Safety and Justice Branch of the Australian Government Attorney-General's Department. *Canberra, Australian Institute of Criminology*.
- Englander, F. (۱۹۸۳). Helping ex-offenders enter the labor market. *Monthly Lab. Rev.*, ۱۰۶, ۲۵.
- Farrington, D. P., Gallagher, B., Morley, L., Ledger, R. J. S., & West, D. J. (۱۹۸۶). Unemployment, school leaving, and crime. *British Journal of Criminology*, ۲۶(۴), ۳۳۵-۳۵۶.

- Harer, M. D. (۱۹۹۵). Recidivism among federal prisoners released in ۱۹۸۷. *Journal of Correctional Education*, ۴۶(۳), ۹۸-۱۲۸.
- Homant, R. J. (۱۹۸۴). Employment of ex-offenders: the role of prisonization and self-esteem. *Journal of Offender Counseling Services Rehabilitation*, ۸(۳), ۵-۲۳.
- Jensen, W., & Giegold, W. C. (۱۹۷۶). Finding Jobs for Ex-Offenders: A Study of Employers' Attitudes. *American Business Law Journal*, ۱۴(۲), ۱۹۵-۲۲۲.
- Mallar, C. D., & Thornton, C. V. (۱۹۷۸). Transitional aid for released prisoners: Evidence from the LIFE experiment. *Journal of Human Resources*, ۲۰۸-۲۶۶.
- McCall, A. (۱۹۹۸). Meeting the offender re-integration challenge. *European Journal on Criminal Policy and Research*, ۶(۲), ۱۸۵-۱۹۴.
- Metcalf, H., Anderson, T., & Rolfe, H. (۲۰۰۱). *Barriers to employment for offenders and ex-offenders* (No. ۱۵۵). Corporate Document Services.
- Pati, G. C. (۱۹۷۴). Business can make ex-convicts productive. *Harvard Business Review*, ۵۳, ۱۱۰-۱۱۹.
- Uggen, C. (۱۹۹۹). Ex-offenders and the conformist alternative: A job quality model of work and crime. *Social Problems*, ۴۶(۱), ۱۲۷-۱۵۱.
- Uggen, C. (۲۰۰۰). Work as a turning point in the life course of criminals: A duration model of age, employment, and recidivism. *American sociological review*, ۵۲۹-۵۴۶.
- Visher, C. A., Winterfield, L., & Coggeshall, M. B. (۲۰۰۵). Ex-offender employment programs and recidivism: A meta-analysis. *Journal of Experimental Criminology*, ۱(۳), ۲۹۵-۶۱۶.
- Votey, H. L. (۱۹۹۱). Employment, age, race, and crime: A labor theoretic investigation. *Journal of Quantitative Criminology*, ۱(۲), ۱۲۳-۱۵۳.
- Wilson, D. B., Gallagher, C. A., & MacKenzie, D. L. (۲۰۰۰). A meta-analysis of corrections-based education, vocation, and work programs for adult offenders. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, ۳۷(۴), ۷۴۷-۶۶۸.

The Effect of Vocational training in the employment of released prisoners of Kurdistan province

Dr rafigh hasani

Abstract:

The main objective of this study was to determine the effect of Vocational training in the employment of released prisoners in Kurdistan province. For this purpose, among the prisoners released from the years ۱۳۸۶ to ۱۳۹۲ and who had served in prison vocational training, ۲۱۱ persons were randomly selected and the data was collected through questionnaires distributed among them. The results showed that ۱۶% was able to find employment based on the Vocational training they had passed in prison and ۴۷% returned to the job they had before prison and in some cases the service they got in prison was in line with their previous job. In contrast, from the whole sampling, ۷۰% got jobs that were not in accordant with the vocational trainings they had in prison. Findings also showed that trainings related to vehicle maintenance and welding, plastering, computer services Grade ۱ and ۲, and livestock acted more successfully, respectively, and the prisoners who had got these trainings were able to find most employment opportunities. Results also showed that ۹۳ persons (۴۴%) got jobs that had consistency with their jobs before imprisonment, that is to say, almost half of them had got consistent jobs. Furthermore, ۳۸ prisoners (۱۸%) got trainings in line with their pre-imprisonment jobs and ۱۵۷ prisoners (۷۵%) got trainings that were not in line with their pre-imprisonment jobs. Based on the research results, it is suggested that a training file be created for each prisoner in which all personal information and career

تأثیر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میزان اشتغال زندانیان آزاد... ۲۵
history be recorded. It is also suggested that prisoners be trained in line with their pre-imprisonment jobs so that opportunities be created for them to get jobs and have more income after their imprisonment.

Key words: prisoners employment, vocational training, Kurdistan province.

